

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԵՐԸ ԿՐԵՏԷԻ ՄԷՋ

ԻՐԱՔԼԻՈՆ. — Կրեաէի մէջ ամենէն շատ հայութիւնը հոս կայ, մօտաւորապէս 450—500 հոգի: Ի հարկէ, երբ տեղ մը այսքան հայութիւն կայ, պէտք է իր հաւաքական ազգային կեանքը ունենայ, այսինքն, եկեղեցի, դպրոց և ազգ. միութիւններ:

Եկեղեցին շատ հին թուականներէն մնացած է, ինչ որ կ'ապացուցանեն տապանաքարերը, իրենց հայերէն փորագրութիւններով, որոնց արժէքը գնահատուելով վերջերս տեղական իշխանութիւնները փոխադրած են հնութեանց թանգարանը:

Ազգային կեանքի մէջ ցաւալի երեւոյթներ անպակաս են — բիւզանդական վէճեր — թաղականի և քահանայի՝ անիմաստ և անվերջանալի խընդիրներ, որոնցմէ ուղղակի տուժողը ժողովուրդն է: Ժողովուրդը, կարծես տեսակ մը քէն ըրած է եկեղեցիին, և ոտք չի կոխեր: Այսպէս կիրակի օրեր, հազիւ 5-10 պառաւներկը տեսնուին հոն. որովհետեւ ամէն անգամ անպակաս են տխուր և անվայել երեւոյթներ, նոյնիսկ կռիւներ՝ թաղականութեան եւ քահանային միջեւ:

Երկրորդ եւ ամէնէն ցաւալի պարագան՝ դպրոցի խնդիրն է, որ 6—7 տարիէ ի վեր փակ կը մնայ, պարզապէս այս երկպառակութիւններու երեսէն: Նոր սերունդը գրեթէ հայերէնի մասին գաղափար չունի եւ բըռնած է ուժացումի ճամբան, թաղուելով միջավայրի հոսանքին մէջ: Այս ցաւը բոլորն ալ կ'ընդունին, բայց գոնէ ի սէր մատաղ սերունդի դաստիարակութեան, իրենց եսէն եւ կիրքէն չեն շեղիր:

Քանիցս դիմուած է ազգ. իշխանութեանց բայց ոչ մէկ կարգադրութիւն չէ եղած:

ՌԷԹԻՄՆՑ. — Հոս ալ գոյութիւն ունի թաղականութեան խնդիր մը: Այսպէս, 10 տարի առաջ Առաջնորդին կողմէ նշանակուած թաղականութենէն մնացած երեք հոգին, տակաւին կը յամառին՝ իրենք զիրենք յաւիտենական թաղական համարել:

Տակաւին ներգաղթի արձանագրութիւն չէ եղած հոս: Բոլորն ալ կը սպասեն պաշտօնական հրահանգին:

Վերջերս վերակազմուած Բարեգործականի մասնաճիւղին եկած շրջաբերական նամակի մը համաձայն, կազմուած է Հանգանակիչ յանձնախումբ մը, համազգային գետնի վրայ:

ՀԱՆԻԱ Ե ՍԻՏԻԱ. — Կրեաէի այս երկու քաղաքներուն մէջ շատ ցանցառ թիւով Հայեր կան հազիւ 15—20 ական հոգի, որոնք զրկուած են ազգային ամէն ձեռնարկէ: ԱՆՑՈՐԴ